

1

De Tien Geboden, een vurige Wet

(Preek over Deuteronomium 33:2)⁴

*Heidelbergse Catechismus, vraag 92:
Hoe luidt de Wet des Heeren?*

God sprak al deze woorden:

Het eerste gebod: Ik ben de Heere, uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb. Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.

Het tweede gebod: Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken van hetgeen boven in de hemel is, noch van hetgeen onder op de aarde is, noch van hetgeen in de wateren onder de aarde is. Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen, want Ik de Heere, uw God, ben een ijverig God, Die de misdaad der vaders bezoekt aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde lid dergenen die Mij haten. En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen die Mij liefhebben en Mijn geboden onderhouden.

Het derde gebod: Gij zult de Naam des Heeren uws Gods niet ijdelijk gebruiken, want de Heere zal niet

4. Kohlbrugge heeft deze preek op 29 juni 1851, 's morgens, in Elberfeld gehouden. In deze dienst werden gezongen: Psalm 81:12-16, Psalm 119:3 en Lied 145:9 (een lied gecomponeerd door Christoph Knoll [1563-1630] tijdens een pestepidemie in 1599).

onschuldig houden die Zijn Naam ijdelijk gebruikt.
Het vierde gebod: Gedenkt de sabbatdag, dat gij die heiligt. Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen, maar de zevende dag is de sabbat des Heeren uws Gods, dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uw poorten is. Want in zes dagen heeft de Heere de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage. Daarom zegende de Heere de sabbatdag, en heiligde denzelven.

Het vijfde gebod: Eert uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat u de Heere uw God geeft.

Het zesde gebod: Gij zult niet doodslaan.

Het zevende gebod: Gij zult niet echtbreken.

Het achtste gebod: Gij zult niet stelen.

Het negende gebod: Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste.

Het tiende gebod: Gij zult niet begeren uws naasten huis, gij zult niet begeren uws naasten vrouw, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn ezel, noch iets dat uws naasten is.

'Tot zijn rechterhand is een vurige Wet aan hen'
(Deuteronomium 33:2)

Ik moet vanmorgen opnieuw optreden tegen een dwaling die overal de welstand, het ware levensgeluk, de uitwendige en inwendige rust en vrede van de

christenvolken en van individuele mensen voortdurend verwoest. Ik bedoel de dwaling met betrekking tot de Wet van God.

Wanneer wij de boeken opslaan die in de wereld gedrukt en verspreid worden, wanneer wij de boeken der harten opslaan, dan lezen wij daarin, zo goed als zonder uitzondering, uitdrukkingen die de duivel, die niet kan verdragen dat een mens het goed heeft, vreugde geven, maar die de Heilige Geest, Die het geluk van de mens beoogt, des te meer moeten bedroeven. Uitdrukkingen waardoor Gods Wet verzwakt wordt, ja, gemaakt wordt tot een weg waarop de mens, beladen met een ongelukkige last die hij echter voor zijn schat houdt, rustig en toch onrustig voortgaat. De arme mens weet niet dat hij juist dat tot een brug naar de afgrond maakt wat naar Gods raad een vrije toegang voor hem moet zijn tot een zekere woning, vol van rijkdommen, bestendige rust, eer, duurzaam welzijn en eeuwig geluk.

Wat lezen, wat horen wij bijna overal? Is het niet dit: 'De Wet Gods, nou ja, wat zal die? Die was toch eigenlijk alleen voor de Joden. Het kan wel zijn dat de Tien Geboden ook mij aangaan, maar wat dragen zij bij aan mijn zaligheid of mijn levensgeluk? Ik moest ze eigenlijk wel houden, maar waar ter wereld is een mens te vinden die volmaakt is? Ik weet wel dat ik de geboden overtreed, maar wat ben ik ook anders dan een zondaar, en zijn de andere mensen dat niet evenzeer? Zijn niet alle mensen zondaars? Dan ben ik niet beter dan alle andere mensen, maar toch ook niet slechter.

Overigens is het mij ook helemaal niet mogelijk de geboden Gods te houden, daaruit erkent men immers ook slechts zijn ellende, en moeten wij niet allen uit genade zalig worden? Men kan immers de hemel toch niet met werken verdienen! Wij zijn niet rooms, wij zijn protestanten, evangelisch, luthers, gereformeerd! Daarom veracht ik echter Gods geboden niet. Dat zij verre! Hoewel ik weet dat ik er nu niet naar doe en handel, zal ik toch te gelegener tijd mijn best doen om Gods geboden te volbrengen – als ik maar hulp krijg, als maar dit en dat, wat mij in de weg staat, weggenomen zal zijn. En mocht de dood mij ondertussen verrassen, welnu, God is toch goed. Ik heb weleens van moordenaarsgenade gehoord, en die zal dan ook wel voor mij te krijgen zijn. Tenminste, dat hoop ik. Ik hoop op Gods barmhartigheid. Daarom, verontrust mij niet langer! Ik wil van de Wet niets weten. Houd mij het Evangelie voor, daar word ik vrolijk van. En doe mij nu het genoeg dat u op mijn weg met mij meegaat, zo zal ik ook iets doen tot uw genoeg. Doet u uw plicht, dan zal ik de mijne ook doen. En met de heiliging gaat het nu eenmaal niet zomaar ineens. Wanneer ik eerst maar heilig geworden zal zijn, zal ik ook de geboden beter houden. Dat heeft evenwel nog tijd, voor nu heb ik andere dingen te doen. En wie kan dan ook zo leven! Wij zijn hier niet in een paradijs, maar in een woestijn. Wij leven in de wereld en daar moeten we zien te krijgen wat we nodig hebben, zodat we er zonder schade afkomen – de rekening met God zullen we later wel vereffenen!’

Dit is de taal van de spotters, waarmee de Wet en tegelijk het duurzame geluk voor tijd en eeuwigheid wordt afgewezen. En de mensen blijven liever voor het onmiddellijke genot van de begeerten zichzelf met ellende slaan, en lijden liever de pijn van een aanklagend geweten dan dat zij zich ook maar een ogenblik zouden bezinnen en zichzelf zouden afvragen: Waar zijn we nu toch mee bezig? Wat zoeken we en wat streven we na? En waar loopt dit allemaal op uit? En menigeen die meent dat hij bedachtzaam wandelt, zal zich proberen te helpen met een geloof dat hij zichzelf heeft opgedrongen. Daarbij zal hij Christus prijzen als de enige gerechtigheid die voor God geldt, zal hij hoge dingen spreken over Zijn genoegdoening en plaatsbekleding, zal hij met zijn glinsterende blikken zwaard door lucht en nevels maaien, alsof hij al zijn vijanden versloeg – en toch richt hij al zijn slagen alleen maar tegen zijn eigen levensgeluk.

Waar de Wet gehandhaafd moet worden, daar heeft de mens spoedig iets bedacht om de paden des doods waarop hij willens en wetens wandelt, te vergoelijken. Ach, zo vele geesten der mensen er zijn, zo vele verkeerde uitleggingen van de Wet zijn er. Bijna overal wordt zij als onder de bank geschoven. De Tien Geboden schijnen niemand aan te gaan. Iedereen heeft snel een leugen bij de hand. Niemand wil erkennen die geboden in bijzonderheden te hebben overtreden, en hier roept men: Christus is hier!, en daar roept men: Christus is hier! Oftewel: ja, het is niet anders,

ik ben ook nog onbekeerd! Of men verbergt zich achter zijn onmacht, achter de onvolmaaktheid van zijn heiligmaking. Morgen, morgen!, zo heet het overal, vandaag alleen nog niet!

Daarom luister naar mij, of jullie nu jong of oud zijn, gelovig of ongelovig, bekeerd of onbekeerd, hoor wat de Wet is, hoe zij gehouden wordt, en wat eenieder van u te wachten staat als hij die Wet in de wind slaat. Maar ook: welk loon hij ontvangen zal, die daarbij blijft.

De Wet is de reinste uitdrukking van de wil van onze soevereine God, van die God Die ons geschapen heeft. Hij heeft aan ons mensenkinderen de aarde gegeven opdat wij het daarop goed zouden hebben, en heeft ook een hemel voor ons gemaakt opdat wij daarin zouden komen en eeuwig bij Hem gelukkig zijn, wanneer wij deze aarde door de dood moeten verlaten. Opdat wij het hier op aarde goed zouden hebben en eenmaal in de hemel zouden komen, gaf Hij ons Zijn Wet. Het innigste wezen van God is daarin voor ons opgelegd. Vraagt u: wie is God? En: wat weten wij van God? Sla de Tien Geboden op, en u ziet God in al Zijn heerlijkheid, in al Zijn deugden en volmaakt-heden, en zo ziet u dat Hij onuitsprekelijk goed is. Hij geeft ons in enige weinige trekken, die een kind kan onthouden, met Zijn eigen vinger alles te kennen dat Hij van ons eist. In twee woorden zegt Hij ons

wat wij te houden hebben: Zijn sabbat te heiligen en onze ouders en allen die rechtmatig boven ons gesteld zijn te gehoorzamen. En in acht woorden zegt Hij wat wij te laten hebben. En in zo weinig woorden scheidt Hij daden voor ons waarin wij moeten wandelen en zo, voorbij elk ongeluk, in gelukzaligheid leven, hier in de tijd en hiernamaals in eeuwigheid. En elk woord verkondigt het als met luide stem: Aanschouw de goedheid van God! Op deze tien pilaren rust uw gehele levensgeluk en het geluk van uw kinderen en dat van hun kinderen na hen, tot in het duizendste geslacht!

En het zijn vurige pilaren, zij zijn als evenzovele lichtzuilen, zodat wij in ons de verderfelijke werken der duisternis kunnen ontdekken die al ons geluk en dat van onze kinderen verwoesten. Het is een vurige Wet, vurige daden zijn het, zij worden gedaan in de betoning van kracht van boven. Is men er eenmaal in, in deze daden, zo komt men daarin ook voorwaarts, in beweging gezet en voortgedreven door een almachtige kracht. En men gaat recht vooruit, alles verbrekend en vermalend wat deze daden tegenstaat.

Dat is de Wet, dat zijn de Tien Geboden. Nogmaals, het zijn vurige daden. Wie daarin is, die moet gelukkig zijn hierbeneden; en hemelwaarts is zijn gang, en hij komt binnen! Dat zegt God, dat scheidt Hij in deze woorden.

Maar hoe houdt men deze Wet? Hoe komt men in deze Tien Woorden, in deze daden? Zie eerst hoe God ze houdt! 'Ik ben de Heere, uw God', zegt Hij. 'Ik leid u uit de hel en uit alle harde dienstbaarheid.' Hij heeft het gezegd, en is er nu nog een andere Helper, een andere God? Of laat Hij u ongetroost heengaan en vervaardigt Hij beelden voor u? Geeft Hij u houten poppen, opdat u zou neerknielen voor een ding dat u in het vuur kunt werpen of ook tot plaveisel van de straat kunt gebruiken? Geeft Hij u tot uw gebruik, als een schat die nooit vermindert, een andere naam dan die enige die onder de hemel is gegeven waardoor wij zalig kunnen worden? Wil Hij het ook dat u zich zondags zult vermoeien met werken, nadat u zich daar zes dagen mee hebt afgesloofd? Of veroorzaakt Hij voor u met een enkel woord twist en tweedracht? Beloofd Hij u niet, telkens wanneer u uw verjaardag viert, een gelukkig jaar en nog vele bovendien? Geeft Hij u niet een goede overheid, die het zwaard draagt om u en uw leven en het leven van de uwen te beschermen? Zorgt Hij niet voor het zalige, gelukkige en vruchtbare huiselijke leven? Strengelt Hij niet voortdurend de vaste band om twee harten, een band harder dan diamant? Houdt Hij niet de grootste trouw in stand die er op aarde gevonden wordt, de trouw tussen man en vrouw? Kroont Hij u niet met de vader- en moedernaam? Is Hij het niet Die met Zijn Woord uw gezondheid bewaart, die meer waard is dan al het goud der wereld, opdat niet de pijn van de hoererij uw leven verscheurt en het gif van de on-

tucht niet uw hele gebeente doorknaagt en uw geweten, geheugen en verstand verwoest? En verder: zorgt Hij er niet voor dat kwaaddoeners in de gehele wereld door een goede overheid in toom worden gehouden, opdat ook uw eigendom beveiligd blijft? Maakt Hij u niet met één woord spaarzaam, ijverig, arbeidzaam; zegent en vermeerdert Hij niet op die wijze wat van u is? Of laat Hij iets aan u kleven van smet of schuld wanneer de duivel u beschuldigt voor Zijn rechterstoel, waarheid en onwaarheid van u sprekend, terwijl u met de tollenaar tot Hem zucht: 'O God, wees mij zondaar genadig'? Laat ik het in weinig woorden samenvatten: Heeft Hij ooit van u verlangd dat u uw huis, uw vrouw, uw knecht, uw dienstmeisje op Zijn altaar zou brengen? Heeft Hij ooit bokken geëist van uw stal, runderen van uw kudde? Heeft Hij niet veeleer uw gehele zaligheid, het geluk van uw leven voorgesteld zonder dat Hij daarbij een penning van u heeft verlangd? Helpt Hij u niet zelfs, indien u het nodig hebt, aan een speld of spijker? Geeft Hij u met Zijn Eniggeboren Zoon niet alles, alles, het leven en de overvloed?

'Jazeker, dat doet God', zult u antwoorden. 'Maar wij, hoe zullen wij de Wet houden?' Ik antwoord: Laat iedereen er een begin mee maken, en wel vandaag nog! 'Hoe?' Allereerst, dat u uzelf beschuldigt voor God en komt met de waarachtige belijdenis: 'Ik, ik ben een overtreder van al deze goede geboden. Nee, ik zoek mijn geluk niet, ik heb integendeel slechts mijn lust

op het oog. U, o God, hebt gelijk in al Uw woorden, wanneer U tot mij zegt dat ik een overtreder ben en mijn heil met voeten tred, mijn heil, dat immers alleen bij U staat.' Zie, mijn geliefden, dat is de eerste stap tot het houden van de geboden van God.

Maar daar openbaart het zich al direct dat de mens zichzelf rechtvaardigt en zich in eigen ogen heilig en onschuldig waant. Hij kan bijvoorbeeld naar de uitleg van de woorden: 'Gij zult niet stelen' luisteren en er niet eens aan denken dat hij gestolen dingen in zijn zak of in de kast heeft. Want ach, hoe blind, hoe stekeblind is de mens zonder het licht van de Geest, zonder de genade die hem aan de zonden ontdekt! En juist dan, wanneer men, tegen de vermaning van de Geest in, uit eigenliefde de ogen sluit voor het eigen verderf, wijst men de Wet af. Men laat de gehoorzaamheid aan de Wet aan anderen over, grijpt voor zich naar het Evangelie en blijft in de zonde zitten.

Maar kom eens één stapje dichterbij wanneer u in waarheid de Wet wilt bewaren! God sprak al deze woorden. Doe toch allen uw oren daarvoor open! Geen aardse keizer, koning of paus, veel minder nog vrouw, kinderen, nabestaanden, goede vrienden mogen hier gehoord worden - nog veel minder de bedenking dat men er schade bij lijden kan, of dat men er veel tegenspoed, lijden, kruis en verdrukking bij vinden zal. Ook honger, zwaard, naaktheid, koude of vervolging mogen hier niet gehoord worden. God

spreekt al deze woorden, en u bent mens. Uw Soeverein gebiedt, de allerhoogste Koning, en u bent Zijn schepsel, Zijn onderdaan. En zoals de ongehoorzame krijgsknecht, de lafaard en wie de vijand gehoorzaamt de kogel verdient, zoals alle majesteitsschennis naar recht met de dood wordt gestraft, net zo verdienen allen het eeuwige vuur die meer vrezen voor het schadelijden, voor het verliezen van het leven dan voor hun God, en meer acht geven op de woorden van een sterfelijk mens dan op de stem des Heeren HEEREN, voor Wie de aarde siddert en de bergen beven, de rotten splijten en de wildste stromen stilstaan!

O kinderen, o volwassenen, o die Tien Geboden! Zij staan niet alleen in uw catechismus, niet alleen op een Bijbelbladzijde, zij zijn een vurige Wet aan Gods rechterhand! Gó d spreekt al deze woorden. En wie nu meent Gods wil niet te kennen in dit of dat stuk, doet zich slechts zo voor omdat hij liever heeft wat vlees en bloed hem ingeven, omdat hij zijn eigen lieve lust zoekt.

Gó d spreekt al deze woorden; en hoe is Hij ons nabij! 'Bedde ik mij in de hel, zie, U bent daar. Indien ik zei: de duisternis zal mij immers bedekken; dan is de nacht een licht om mij' (Psalm 139:8, 11). En toch speelt zo menig kind, zo menige jongen, zo menig meisje, zo menige volwassene aan de rand van de afgrond, plukt daar voor zich allerlei bloemen van de begeerte, hoort mij ondertussen, hoort het Evangelie, wiegt er zich mee in slaap, wijst de Wet af, slaat daar

in het geheel geen acht op, en onverwachts kijkt de dood door de vensters. Wat dan? Wat te doen als de stem in het oor dondert: eeuwige verdoemenis! Wie voelt zich getroffen? Wie verloren? Laat hem luisteren! U kunt de Wet niet bewaren, u kunt de geboden niet houden en u wilt het ook niet, en evenwel moeten Gods rechten door u met alle ernst gehouden zijn. Noch uw onmacht, noch uw diepe verderf, noch uw afval van God in Adam kunnen u hier verontschuldigen. Gód spreekt al deze woorden.

‘Welke raad blijft er dan voor mij, opdat ik de Wet zal bewaren, als ik het toch niet kan? Welke raad is er om iets weer goed te maken, daar ik alles bedorven heb?’ Dit is de volgende stap tot het bewaren van de Wet, tot het houden van de geboden van God: de belijdenis: ‘Ik kan niets meer goed maken, ook niet met al mijn werken, reeds in Adam lig ik in de dood.’ De belijdenis: ‘Ik kan niet en toch moet ik. Ik ben ertoe verplicht, en ik wil, want Gód spreekt al deze woorden. Hij moet Zijn wil hebben, al ga ik er ook aan ten gronde!’

Wanneer deze keus eenmaal is gedaan, ontstaat er een strijd op leven en dood om het *hoe* te vinden, namelijk hóe men in deze vurige Wet, in deze daden Gods inkomt, ingekomen is, om daarin gewandeld te hebben. Dat hoe, het wordt eindelijk gevonden. Als zondaar! Wat zeg ik? Als het ware als een afgedreven vrucht komt men er in. Men ziet zich opeens overgezet in het midden van alle goede werken. Als zondaar, als

overtreder van de jeugd af aan, als iemand die niets meer in te brengen heeft, niets te vorderen heeft, wordt men in alle goede werken gehouden, zodat men de wil van God doet, als vanzelf en ongedwongen, de goede, de welbehaaglijke, de volmaakte wil, en dan heeft men een verstandige, redelijke godsdienst wanneer men zijn lichaam stelt tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande. Als zondaar sterft men, sterft men evenals de moordenaar aan het kruis, en toch sterft men met een goed geweten voor God en de mensen, en een talloze menigte van goede werken volgt na. Het *hoe* wordt gevonden als men geheel en al aan de Wet sterft, voor zover wij als uit onszelf Gode vruchten moesten voortbrengen, als men aan de Wet sterft in de dood van Christus en met Hem verenigd, met Hem opgewekt wordt uit de doden, in het geloof dat God werkt met macht. Dan is Christus de Man, en vruchtbaar is de kinderloze, de verstorven moeder. Het *hoe*, ik herhaal het, ligt klaar en duidelijk voor ons open en schittert in het licht van de Geest in het zevende hoofdstuk van Paulus' brief aan de Romeinen: 'Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij die gestorven zijn, onder welke wij gehouden waren, zodat wij dienen in nieuwigheid des Geestes, en niet in de oudheid der letter' (Romeinen 7:6). En zoals de sterren, door Gods hand gezaaid, over de glazen zee van Gods uitspansel lichten, zo blinkt, straalt en schittert de vurige Wet in de woorden van de apostel aan de Efeziërs: 'Zijn maaksel zijt gij, geschapen in Christus Jezus in goede werken,

welke God voorbereid heeft, opdat wij daarin zouden gewandeld hebben' (Efeze 2:10).

En uit kracht van deze schepping roep ik met de apostel luid in de gemeente het woord: 'In Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid, maar een nieuw schepsel' (Galaten 6:15). En opnieuw: 'Door Jezus Christus is de wereld mij gekruisigd, en ik de wereld' (Galaten 6:14). En wederom: 'De besnijdenis is niets en de voorhuid is niets, maar de onderhouding van de geboden Gods' (1 Korinthe 7:19).

Niemand mag zich verontschuldigen met een beroep op zijn onmacht – want Christus is opgestaan van de doden en is gezeten aan de rechterhand van God, waar dus de vurige Wet in Hem is, in Christus; want God de Vader werkt, met de macht van de opstanding van Christus in alle gelovigen; want een eeuwige Geest, de Heilige Geest, is verworven door het bloed des Lams, een Geest Die Zich in het rad van Gods Raad inwerpt, zodat het vanzelf gaat. Alles wat niet mee wil, wordt buitengeworpen! Maar bij degene die mee wil, daar is strijd, daar is oorlog, daar is een eeuwige breuk met de wereld, met de zonde, met de afgodendienst, met het valse Evangelie. En al is het dat men voortdurend en bij herhaling en weer opnieuw door de zonde overvallen, geketend en gevangen geleid wordt, er is rust noch duur totdat men het heeft ...! 'Wat?' Dat wat de gemeente zo uitspreekt: 'In de Heere heb ik gerechtigheid en sterkte' (Jesaja 45:24). Totdat men zich bevindt... 'Waar?' In de vurige Wet, tussen de tien pilaren van het heil, midden in de daden van de

almachtige God, Die juist de zwakke kracht geeft en de ellendige heerlijk helpt, opdat niet de zonde over de mens zal regeren, maar de almachtige genade.

En nu ook moet iedereen in wiens hart dit geen waarheid is, waar geen rechtschapen wezen in Jezus is, horen wat hem te wachten staat. Moet ik het met één woord zeggen? De eeuwige verdoemenis! 'Omdat Ik geroepen heb, en gijlieden geweigerd hebt; Mijn hand uitgestrekt heb, en er niemand was die opmerkte; en u al Mijn raad verworpen en Mijn bestraffing niet gewild hebt; zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen, Ik zal spotten wanneer uw vreze komt. Wanneer uw vreze komt gelijk een verwoesting, en uw verderf aankomt als een wervelwind; wanneer u benauwdheid en angst overkomt' (Spreuken 1:24-27). Hoor dit, dwaze maagden, wie het slechts om de bruiloftsvreugde te doen is en die niet denkt aan de vurige Wet – u zult dan komen en kloppen: 'Heere Jezus, doe ons open!', maar dan zal Hij antwoorden, Hij, de Bruidegom: 'Voorwaar Ik zeg u, Ik ken u niet' (Mattheüs 25:11-12). Hoor dit, u die aan de maaltijd aanzit zonder bruiloftskleed: 'Vriend, hoe zijt gij hier gekomen, geen bruiloftskleed aanhebbende? Bindt hem aan handen en voeten en werpt hem uit in de buitenste duisternis' (Mattheüs 22:11-14). Hoor allen de woorden die de evangelist tot ons spreekt: 'Laat u niet verleiden (noch door mensen, noch door uw eigen begeerten): noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspelers, noch ontuchtigen, noch

die bij mannen liggen, noch dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, geen lasteraars, geen rovers zullen het Koninkrijk Gods beërven! Laat ons niet hoereren, gelijk sommigen van hen gehoereerd hebben (niet alleen in geestelijk opzicht, maar ook lichamelijk) en er vielen er op één dag drieëntwintigduizend. En laat ons ook Christus niet verzoeken, gelijk ook sommigen van hen verzocht hebben, en werden van de slangen vernield' (1 Korinthe 10).

Hoe? U wenst te behoren tot hen die de wereld hebben overwonnen door het bloed des Lams en door Zijn getuigenis, en zou u ondertussen in ongeloof meedoen met de afgodendienst van de wereld? Zullen de afgoden u verlossen als God u antwoordt: 'Laat uw afgoden u helpen!' – die God, Die uw God heeft willen zijn, geheel, getrouw en voor eeuwig.

Hoe? U wilt een belijder van de waarheid zijn, een belijder van de enige Naam waarin de verlossing is, en u schaamt u ondertussen deze hoogheerlijke Naam te bekennen voor een mens die gras is, en u ziet de woorden voorbij: 'Ik zal Mij voor u ook schamen, wanneer Ik in Mijn heerlijkheid kom.'

Hoe? U wilt een goed christen zijn en toch op de sabbat uw lust zoeken, en u geeft geen acht op het woord: 'Gij ziet om naar veel, maar ziet, u bekomt weinig, en als u het in huis gebracht hebt, zo blaas Ik daarin. Waarom dat?, spreekt de Heere der heerscharen. Om Mijns huizes wil, dat woest is, en dat u loopt elk voor zijn eigen huis. Daarom heb Ik een droogte ge-

roepen over alle arbeid der handen' (Haggai 1:9-11).
O ouders!, voed uw kinderen op in de tucht en vermaning des Heeren, blijf in uw huis, verzorg hen en ga hun voor met verstand, opdat deze planten u niet tot geselroeden worden!

O kinderen!, gehoorzamen jullie je ouders niet, dan zullen ook jullie kinderen tegen jullie opstaan en jullie leven verbitteren en tot gal en alsem maken!

O u, die uw leraars ongehoorzaam bent, die uw overheid niet acht! U verwoest voor altijd uw eigen geluk en zegen en dat van uw nakomelingen!

O u, die de gehele dag slechts moordt met uw tong, in twist en tweedracht leeft, u staat een eeuwigheid te wachten van twist en gekijf onder de duivelen in de hel en aldaar zal een eeuwig tandenknarsen zijn!

O ontuchtigen en wellustigen, verachters van de heilige huwelijkse staat en de huwelijkstrouw, wie de tempel van God schendt, die zal God schenden!

O oneerlijken, wat een vloek verzamelt u in uw schatkamers voor uw nakomelingen!

O lasteraars, hoe zult u ontvlieden als God op de grote dag van Christus al uw verborgen listen en daden aan het licht zal brengen!

O u, die het niet kunt verdragen dat het uw naaste goed gaat en die het goed van uw naaste begeert: denk aan Naboths wijngaard en hoe Achab met zijn gehele huis is uitgeroeid!

O, wat zijn er reeds vele hete tranen gestort om de gevolgen van het niet-acht-geven op de geboden van God en het gehoorzamen van de boze lust! En o, wan-

neer men nu maar, als men zo midden in het verderf ligt, opstaat en tot God gaat, voor Hem het gehele hart uitschudt en aanhoudt om genade om Christus' wil, om vernieuwing van het hart, om waarachtige bekering, want anders zullen er een eeuwig huilen, eeuwige tranen zijn, die evenwel de vlammen der hel niet zullen kunnen uitblussen. Verlaat de slechtigheden, u allen die zich in verkeerde dingen bevindt! Vandaag is het nog de dag der zaligheid! Zie opwaarts naar het loon dat iedereen ontvangt die zich in Christus in de vurige Wet bevindt, die in Christus blijft in de daden Gods, uitgesproken in de Tien Woorden, in de daden die voor ons geschapen zijn, in de werken die God tevoren bereid heeft.

Kijk, daar staat een overtreder van alle geboden des Heeren, een afgodendienaar voor de rechterstoel van God, verdoemd, verloren, rechtmatig aangeklaagd, door de duivel gebonden – en hij werpt zijn afgoden uit de hand, hij werpt ze in de hel, waar hij zelf naartoe moest, en hijzelf, hij werpt zich op het Lam, Dat voor de rechterstoel van God staat en hem in zijn verlorenheid vriendelijk aanziet. Hij werpt zich op het Lam, zo zoals hij is, en dit Lam, Het draagt hem door alle golven van de toorn en de dood naar de velden van de zalige onsterfelijkheid, in het zalige licht van het aangezicht van de Vader. Daar heeft hij eeuwige vrede en eeuwige rust. Hij heeft het gebod gehouden, en alle duivelen, alle geesten uit de afgrond in de lucht zullen zich niet van hem meester ma-

ken, de engelen Gods dragen hem door alles heen en omhoog.

Heeft iemand de Naam van God geheiligd, heeft hij in zijn nood de Naam aangeroepen van Hem Die alleen helpen kan: hij heeft het gebod gehouden en hij zal het loon ontvangen. 'Hij heeft zich geheel aan Mij toevertrouwd, zo zal Ik hem uithelpen' (Psalm 91:14). Heeft iemand de rust van God verkoren boven de moeitevolle werkheiligheid, en is hem daarom de dag des Heeren dierbaar, om te leren hoe hij de eeuwige sabbat kan aanvangen? Heeft hij trouw gearbeid in het zweet zijns aanschijns zes dagen lang en laat hij zich nu op de dag van de Heere zijn God met manna spijzigen? Dan heeft hij het gebod gehouden, hij zal op zaterdag ontvangen voor zaterdag, voor zondag en voor maandag, want hij heeft geloofd dat de spijs en de buik beide zullen vergaan, maar dat Gods gebod in eeuwigheid blijft (1 Korinthe 6:13).

Vandaag nog leven Sem en Jafeth in alle gelovigen voort – en Cham, die zich boven zijn Vader verhief, met Kanaän en hun gezamenlijke macht en pracht, met hun hoogmoed en pauselijke aanmatiging, zij zijn spoorloos verdwenen, zij zijn uitgeroeid van de aarde.

En God, mijn kind, God heeft geduld met uw gebreken als u met eerbied de gebreken behandelt van uw ouders en van al degenen door wier hand het God behaagt ons te regeren.

Zalig zijn de vreedzamen, want zij zullen Gods kinderen genaamd worden, kinderen van die God Die de zegen en het leven gebiedt. Ook Stefanus moordde niet, hij bracht de boodschap van vrede en zaligheid, liet zich vermoorden en bad voor zijn moordenaars – en hij verkreeg een beloning, een rijke. Saulus werd Paulus, de wolf een lam, een ree op de bergen.

‘Daarover ben ik geen heer of meester, dat behoort aan de heilige huwelijkstrouw en de huwelijksplicht’, en ‘hoe zou ik zo’n groot kwaad doen en zondigen tegen God?’ Zo sprak Jozef, de zoon van de aartsvader Jakob, en zijn lichaam kwam daarom weliswaar in de ijzers, maar slechts zo lang tot de beloning kwam en de rede des Heeren hem had doorlouterd. Toen zond de koning voor hem en zette hem tot een heer over al zijn goederen en gaf hem de voornaamste erfdochter van Egypte tot vrouw.

Niets nam Abraham van de buit van Sodom. Hij sloofde zich liever af en was tevreden met Hem die ons geleerd heeft om te bidden: ‘Geef ons heden ons dagelijks brood.’ En: ‘Eerlijk duurt het langst.’ God heeft hem rijk gemaakt, en zelfs tot op deze dag toe: iedereen die van Zijn geslacht naar het vlees slechts eerlijk wil zijn, krijgt snel de naam van een rijke Jood.

Mozes wierp zich in de bres voor een volk dat God om zijn verkeerdheid wilde ombrengen, en voor degenen die bij God een slechte naam hadden, hield hij om ontferming aan. En hij vond barmhartigheid, ja,

zelfs voor zijn gestorven lichaam trad de aartsengel Michaël tussenbeide toen de helse aanklager dat met zich wilde wegvoeren (Judas:9).

En 'wie heb ik naast U in de hemel?', zo sprak Asaf (Psalm 73:25), en dat zal alléén van de opperste Wijsheid waar blijven: 'Lengte van dagen is in haar rechterhand, in haar linkerhand rijkdom en eer' (Spreuken 3:16). De liefde denkt geen kwaad, heeft geen boos of afgunstig oog. 'De rechtvaardige strooit uit, hij geeft de nooddrufte, zijn gerechtigheid blijft eeuwig, zijn hoorn zal in ere worden verhoogd' (Psalm 112:9). Wie Gods geboden houdt, vindt een groot loon, en de vreze des Heeren is het beginsel van alle wijsheid. De tucht is onaangenaam voor degene die het pad verlaat, en die de bestrafing haat, zal sterven. In het huis van de rechtvaardige is een grote schat; maar in de inkomst van de goddeloze is beroerte. In het pad der gerechtigheid is het leven; en in de weg van haar voetpad is de dood niet.

Zo wordt ons uit het Jeruzalem dat boven is, uit de mond van de waarachtige Getuige Gods toegeroepen: 'Zalig zijn zij die Zijn geboden doen, opdat hun macht zij aan de boom des levens, en zij door de poorten mogen ingaan in de stad' (Openbaring 22:14).

Wel zag het ernaar uit dat Mordechai aan de galg zou komen, en dat het met Gods gehele volk gedaan was. Wel scheen het stijfhoofdigheid dat Mordechai aan Haman geen eer wilde toebrengen, zoals alle ande-

ren wel deden. Maar de goddeloze Haman komt in de kuil die hij voor de rechtvaardige heeft gegraven. Al wat zich met het gebod er doorheen slaat, komt wel uit grote verdrukkingen, maar oogst toch eeuwige vreugde.

U die een evangelie voor het vlees wilt, bekeert u, anders gaat u vanuit de kerk naar de hel! U die slechts Gods geboden wilt houden omdat God ze heeft gesproken, strek u uit tot Christus, vandaag, morgen, alle dagen van uw leven, hoe ellendig, hoe verdorven u zich ook bevindt, en behoud het geloof! Alleen op de wagen van het geloof, alleen door het drijven van de Geest gaan alle dingen en wij gaan daarin de rechte weg tot het doel dat God met zijn Wet tot ons eeuwig welzijn beoogt.

De Wet, de vurige Wet, zij is aan de tienduizendmaal duizenden van de hemelse legermachten in handen gesteld. Zij zijn de wachters van de weg die naar het Jeruzalem leidt dat Boven ligt, waar wij ons reeds bevinden in de daden Gods in Christus Jezus. Er is voor ons geen gevaar, noch van uur tot uur, noch voor het dagelijkse, noch voor het eeuwige. Over alles worden wij heengedragen, uit alle lijden weggerukt; elk gevaar wordt afgeslagen, alles is ten goede gekeerd wat ons ten kwade scheen te zijn bereid. De legermachten Gods houden niet op met hun dienst. In het licht van de Wet des Geestes des levens in Christus Jezus komen wij, al is het ook door niets anders dan verdrukking, veel zekerder in het licht van het zalige

aanschouwen Gods, dan de zon, die getrouw aan de haar gestelde wetten telkens weer uit de donkere nacht tevoorschijn treedt.

Amen.

Lied 145:9

*Schenk vastheid in 't geloven,
Heer Jezus!, ook aan mij.
Dat ik, het oog naar boven,
Niet wijke van Uw zij!
Doe ridderlijk mij strijden,
Dan zal ik, door Uw kracht,
Blijmoedig onder 't lijden,
Eens zingen: 't is volbracht!⁵*

5. In het Duitse origineel van Christoph Knoll:

*'Hilf, dass ich gar nicht weiche
Von Dir, Herr Jesu Christ!
Dem Glauben Stärke reiche
In mir zu aller Frist!
Hilf ritterlich mir ringen
Dass durch dein' Trost ergötzt,
Ich fröhlich möge singen:
Es ist volbracht! – zuletzt.'*